

Prinsjesdag

1. Start vanuit wereldoriëntatie

Verbind je lesdoel aan een leerdoel van wereldoriëntatie »

Dit is de tweede les van een Kidsweekserie voor groep 5-8 van vijf lessen over Prinsjesdag. Na de eerste les “weten de kinderen wat er op Prinsjesdag allemaal gebeurt”. In de tweede les schrijven zij een miljoenennota voor de school waarbij de nadruk op formeel taalgebruik ligt.

Het leerdoel voor wereldoriëntatie is (kerndoel 36): De leerlingen leren hoofdzaken van de Nederlandse en Europese staatsinrichting en de rol van de burger.

Lesdoel (taal/wo): Na deze les kan ik een miljoenennota voor de school schrijven waarbij ik gebruikmaak van formele taal.

2. Zie kansen voor samenhang

Welke kans zie je om een taal- of rekendoel aan de les wereldoriëntatie te koppelen? »

Twee mogelijkheden voor leerdoelen (afkomstig uit de tussendoelen):

- 1. bij hele getallen: getalpositie en het afronden van grote getallen.*
- 2. relatieve verhoudingen (verhoudingen) of het verdelen of het maken van berekeningen met geld (meten).*

NB. Grote getallen (miljoenen en miljarden) komen in de meeste rekenmethoden in groep 7 en 8 aan de orde. Mocht je met groep 5/6 aan de slag willen met de miljoenennota dan zou dit een verkennende les zijn. Besteed in dit geval minder aandacht aan de bedragen in miljoenen en miljarden, maar richt je op de getallen die op de poster staan (€0 tot €100).

Het rekenen in de context van geld, met bedragen tot €1000,- komt meestal in groep 5 en 6 aan de orde.

Toelichting bij de twee mogelijkheden:

- 1. Het gaat in deze les over de miljoenennota. Dit biedt gelegenheid om de rijksbegroting (zie bij Lesmateriaal) met leerlingen te verkennen en in te gaan op grote getallen (om hoeveel miljard gaat het? hoeveel gaat naar onderwijs?) en de notatie van deze getallen (in miljarden).*
- 2. In deze les maken leerlingen een begroting (miljoenennota) voor hun school. Ze hebben €1000,- te besteden. Dit biedt de mogelijkheid om zelf te rekenen met begrotingen.*
 - Anders dan in de reeds beschreven les krijgen de groepjes verschillende bedragen (€2000,-, €500,-, etc). Welk groepje geeft in verhouding het meeste geld uit aan bijvoorbeeld potloden?*
 - Je gaat dieper in op de kenmerken van een begroting en je stelt meer eisen aan de begroting dan in de oorspronkelijke les. Verken wanneer een begroting goed is. Bespreek dat voor een grotere school de inkomsten misschien hoger zijn, maar de uitgaven ook (evenredig). Geef enkele vaste uitgaveposten (potloden €200,-, schoolboeken €..., etc.)*

Lesdoelen

- Ik heb grote getallen verkend met behulp van de miljoenennota (rijksbegroting).*
- Ik heb geoefend met het maken van een begroting en kan deze vergelijken met andere begrotingen.*

3. Combineer het taal- of rekendoel in de wereldoriëntatieles

Wat leert de leerling? »

NB. Wellicht vraagt deze les een keuze: Of je legt de nadruk op formeel- en informeel taalgebruik óf je legt de nadruk op de begroting/miljoenennota en rekenen. Je kunt ook kiezen er een extra les van te maken.

*Tijdens de instructie ga je in op de volgende aspecten:*1. *Bespreek de poster met de rijksbegroting*

- *Welke getallen zie je?*
- *Ga in op miljard en de schrijfwijze op de poster (1 miljard is hier 1)*
- *Kun je zien hoeveel geld naar onderwijs gaat?*
- *Wat gebeurt er als er meer geld naar onderwijs zou gaan? (ergens anders gaat dan minder geld naartoe).*

2. *Vertel dat een school ook een begroting heeft en dat de leerlingen een begroting met een bedrag gaan maken (€1000,- €2000,- €500,-). Een grote school heeft meer inkomsten dan een kleine);*

- *Bespreek vaste uitgaven (..)*
- *Geef aan hoe leerlingen de opdracht gaan maken (zie aanwijzingen in de Kidsweek-les)*

Succescriteria

De opdracht is goed gemaakt als vaste uitgaven adequaat zijn verwerkt. Leerlingen hebben keuzes gemaakt voor overige uitgaven en hebben niet meer uitgegeven dan de inkomsten waren.

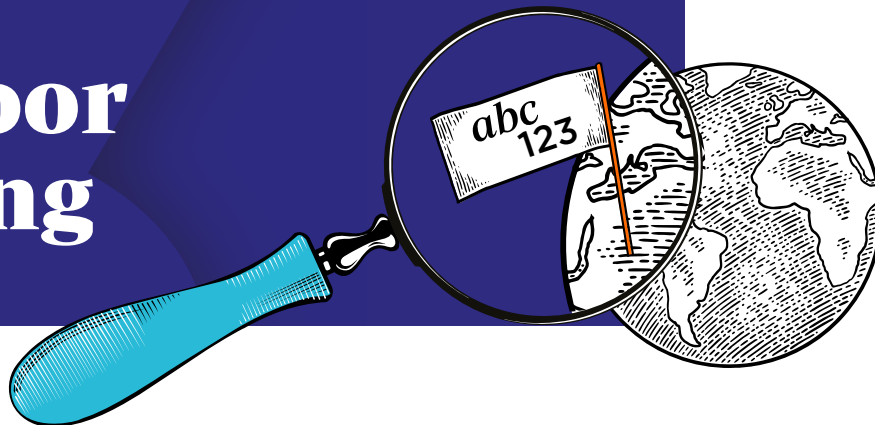
4. Evalueer de les

In welke mate zijn de lesdoelen behaald? »

Leerlingen presenteren hun miljoenennota/begroting aan de groep en kunnen hun keuzes (bedragen, uitgaveposten en berekeningen) beargumenteren. Inkomsten en uitgaven zijn in balans.

Leerlingen kunnen hun miljoenennota met andere miljoenennota's vergelijken en redeneren hierbij in verhoudingen. Bijvoorbeeld: Kan het zijn dat een groep €150 aan [potloden] uitgeeft en toch minder geld besteedt aan [potloden] dan een groep die hier €200 aan uitgeeft?

Kansen voor samenhang

Wil je wereldoriëntatie leren combineren met taal en/of rekenen? Gebruik dan dit stappenplan en leer kansen zien én pakken om samenhang in de praktijk te brengen.

1. Van lesdoel naar leerdoel

Start vanuit wereldoriëntatie

Verbind je lesdoel aan een leerdoel van wereldoriëntatie »

.....

.....

.....

.....

Hulpvragen

- Werk je vanuit de methode, vanuit de actualiteit of gaat het bijvoorbeeld om een zelfontwikkelde les binnen een project?
- Wat is de beginsituatie van de leerlingen?
- Wat is het lesdoel?
- Aan welk leerdoel van wereldoriëntatie werk je en uit welk domein komt dit? (Het leerdoel kun je afleiden uit de inhoudslijnen op [Leerplan in Beeld](#))

2. Van leerdoel naar lesdoel

Zie kansen voor samenhang

Welke kans zie je om een taal- of rekendoel aan de les wereldoriëntatie te koppelen? »

.....

.....

.....

.....

Hulpvragen

- Welk rekendoel of taaldoel kun je koppelen aan deze les en uit welke inhoudslijn komt dit? (Zie de inhoudslijnen op [Leerplan in Beeld](#))
- Wat is bij dit leerdoel de beginsituatie van de leerling?
- Hoe formuleer je op basis van dit leerdoel een lesdoel rekenen of taal dat past binnen de les wereldoriëntatie?

3. Lesdoelen

Combineer het taal- of rekendoel in de wereldoriëntatieles

Wat leert de leerling? »

.....

.....

.....

.....

Hulpvragen

- Hoe ziet de wereldoriëntatie les of activiteit eruit als je het met het reken- of taaldoel combineert?
- Welke instructie geef je voor beide doelen?
- Wanneer hebben de leerlingen de lesdoelen (succescriteria) behaald? Denk bijvoorbeeld aan tijd, werkwijze, product en werkhouding

4. Les- en leerdoelen

Evalueer de les

In welke mate zijn de lesdoelen behaald? »

.....

.....

.....

.....

Hulpvragen

- In welke mate heeft de leerling het lesdoel wereldoriëntatie behaald? (Denk aan de succescriteria)
- Wat betekent dit voor het leerdoel en de volgende lessen en activiteiten?
- In welke mate heeft de leerling het lesdoel taal of rekenen behaald? (Denk aan de succescriteria)

Onderwijsdoelen en inhoudslijnen

Kerdoelen, leerdoelen, lesdoelen: wat bedoelen we er eigenlijk precies mee?
En hoe verhouden die zich tot de inhoudslijnen voor de verschillende leergebieden?

Kerdoelen zijn wettelijk vastgestelde doelen. Deze beschrijven wat leerlingen eind groep 8 moeten kennen en kunnen. We hebben er 58, verdeeld over verschillende leergebieden.

Als leerkracht werk je in jouw groep toe naar deze kerndoelen door zicht te hebben op de inhoudslijnen van een leergebied en het stellen van leerdoelen binnen een inhoudslijn. In je les formuleer je een lesdoel waarmee je werkt aan een specifiek leerdoel. Je kunt dus meerdere lessen aan hetzelfde leerdoel werken met verschillende lesdoelen.

De inhoudslijnen voor het primair onderwijs geven een overzicht wat aan bod kan komen bij een leergebied. Op [Leerplan in Beeld](#) van SLO vind je een voorbeeldmatige invulling van de kerndoelen opgedeeld in verschillende fasen.

Inhoudslijnen Nederlands:

- [Lezen](#)
- [Schrijven](#)
- [Mondelinge taalvaardigheid](#)
- [Taalbeschouwing: Begrippenlijst en taalverzorging](#)

Inhoudslijnen bij Rekenen-Wiskunde:

- [Verbanden](#)
- [Verhoudingen](#)
- [Meetkunde](#)
- [Meten](#)
- [Bewerkingen](#)
- [Getalbegrip](#)

Inhoudslijnen wereldoriëntatie:

- [De samenleving](#)
- [Verschijnselen uit natuurkunde en techniek](#)
- [Tijd](#)
- [Planten, dieren en de mens](#)
- [Jezelf en de ander](#)
- [De ruimte om je heen](#)

Inhoudslijnen po kunstzinnige oriëntatie:

- [Muziek](#)
- [Drama](#)
- [Dans](#)
- [Cultureel erfgoed](#)
- [Beeldende vorming](#)